

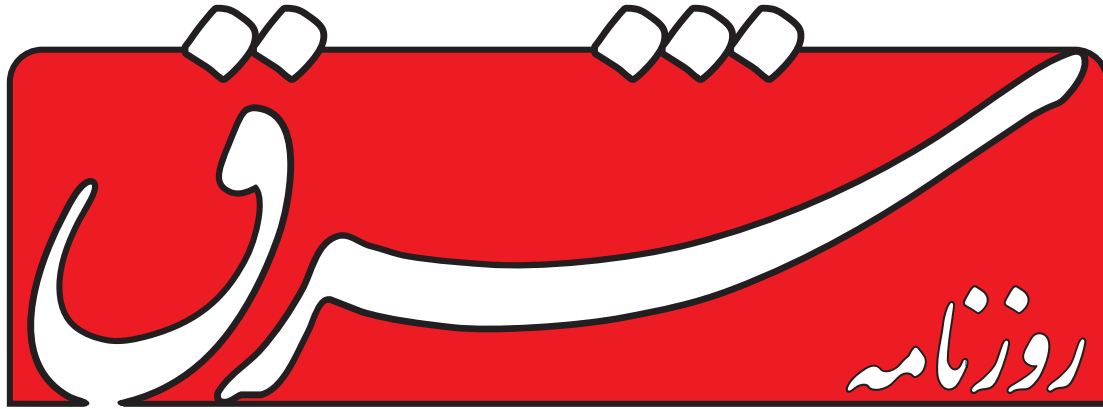

برای توضیح درباره پرونده کرست
لغو دعوت زنگنه
از جایگاهی بیرون از صداوسیما

گروه اقتصاد: ماجرای حضور وزیر پیشین نفت در صداوسیما و توضیح درباره پرونده کرست در روزهای گذشته بارها خبرساز شد و بالاخره هم این اتفاق رخ نداد. به‌طور خلاصه و به دلیلی که فعلا به‌طور شفاف مشخص نیست، به زنگنه اجازه حضور...

صفحه ۵

چهارشنبه ۳ آذر ۱۴۰۰ • ۱۸ ربیع‌الثانی ۱۴۴۳ • ۲۴ نوامبر ۲۰۲۱

نیش قبر با ماجرای خلبان‌ها
کتاب دوپاره
مصالحی به هاشمی

گروه سیاست: تخریب هاشمی همچنان بعد از مرگش هم ادامه دارد. حق با محسن هاشمی بود که در نامه به رئیس صداوسیما از نحوه انعکاس چهره پدرش گلایه کرده بود. دیروز هم وزیر اطلاعات محمود احمدی‌نژاد ماجرای قدیمی را مطرح کرده...

صفحه ۳

سال نوزدهم • شماره ۴۱۵۲ • ۱۲ صفحه • ۷۰۰۰ تومان

تترها

راهکار مجلس و رسانه دولت
 برای ممانعت از خروج مغزها
مالیات بر نخبگی!

صفحه ۲

سخنگوی وزارت خارجه آمریکا:

پیش از مذاکرات
هیچ اقدام یک‌جانبه‌ای
نمی‌کنیم

رأی‌زنی‌های مدیر کل آژانس در تهران
توافق بر ادامه همکاری

صفحه ۴

شوخی پیرمردها

صفحه ۹

ایرانی‌ها خوب هستند
تهرانی‌ها خوب‌تر!

صفحه ۱۱

مواجهه
اصولگرایان با
اصولگرایان

صفحه ۲

حرف اول

آقای رئیسی برجام چه شد؟

معین شرقی • حقوق‌دان

مدت قابل توجهی از روی کار آمدن دولت سیزدهم و تغییر آرایش تیم دیپلماتیک دولت گذشته است، اما برجام معطل‌ماندن مسئله برجام می‌تواند تبعاتی را برای اقتصاد به‌همراه داشته باشد، باید هرچه‌سریع‌تر تکلیف این مسئله روشن شود. اقتصاد ایران در سال‌های اخیر با مشکلات بی‌شماری روبرو بوده و این مشکلات روزه‌روز سفره خانوارها را کوچک‌تر کرده است. در کنار مشکلات معیشتی، بازارهای اقتصادی نیز با چالش‌های بسیاری مواجه شدند و این مشکلات همچنان ادامه دارد. در این میان بسیاری از کارشناسان معتقدند احیای برجام یکی از راهکارهای کاهش مشکلات اقتصادی بوده و نباید برای به‌سرانجام‌رساندن آن زمانی را از دست داد؛ اما با وجود تاکید کارشناسان بر اهمیت به‌سرانجام‌رسیدن مذاکرات برجام، همچنان این مسئله در هاله‌ای از ابهام قرار دارد. تحقق تمام شعارها و وعده‌های دولت سیزدهم در حوزه اقتصادی و معیشتی، و عملا به احیای برجام و لغو تحریم‌ها گره زورده است؛ اما دولت سیزدهم با یک دوگانگی بین اقیاع حامیان خود برای احیای برجام و حل مشکلات کشور دست‌به‌گریبان است، چراکه بخش عمده حامیان دولت رئیسی جزء مخالفان سرسخت برجام بوده و هستند و چالش‌های رئیسی در این باره به صفر نرسیده است. اصرار ایران برای دریافت تضمین از دولت بایدن درباره بازگشت به برجام یکی از عواملی است که موجب تأخیر دولت رئیسی در ازسرگیری مذاکرات شده است. گرفتن تضمین از آمریکا یکی از مهم‌ترین اهداف پیش‌رو در گفت‌وگوهاست تا اگر دولت‌های بعد از «جو بایدن» تصمیمی مانند سخت‌ترامپ گرفتند، نتوانند از برجام خارج شوند یا دوباره تحریم‌هایی را علیه ایران اعمال کنند. اتخاذ چنین سیاستی از سوی دولت سیزدهم نشان‌دهنده ناتوانی این دولت در سیاست خارجی است. متأسفانه دولت سیزدهم حوزه دیپلماسی چندان قدرتمند عمل نمی‌کند. از نظر مقررات حقوق بین‌الملل واضح است که نه‌تنها دولت بایدن از نظر قانونی نمی‌تواند چنین تعهدی از جانب دولت‌های آینده بدهد، به نظر می‌رسد در صورت دادن چنین تعهدی هم مجلس سنا آن را تأیید نخواهد کرد؛ بنابراین برجام تنها توافق‌نامه‌ای اجرایی است و هر رئیس‌جمهور دیگری در آمریکا و در آینده می‌تواند آن را کنار بگذارد.

ادامه در صفحه ۲

گمانه‌زنی‌ها درباره تذکر رئیسی و حالا هم فشار مجلس بر سیاست‌های اقتصادی دولت **اولین اخراجی کابینه؟**

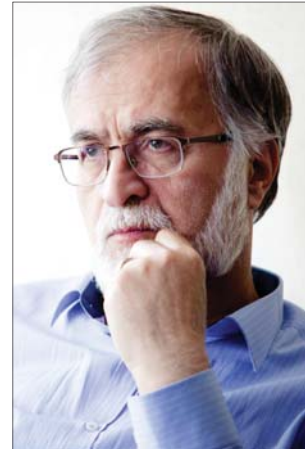
بررسی مواضع اقتصاد سیاسی حزب کارگزاران سازندگی

کارگزاران، محافظه‌کاری به سبک ایرانی

• کارگزاران به روایت رسمی: آیا کارگزاران نماینده لیبرالیسم ایرانی است؟
 • کارگزاران: توسعه به سبک ایرانی

صفحه ۵

صفحه ۵

یادداشت
دولت و صنعت خودرو در ایران

طراحی‌های آینده‌نگر به‌ویژه در زمینه مقررات حفظ محیط زیست و ضرورت کاهش سوخت‌های فسیلی و به‌اتکای نوآوری‌ها و استفاده از فناوری‌های نوین و شروع جایگزینی خودروهای الکترونیکی و هوشمند بسیاری از مفاهیم و پارادایم‌های طراحی و تولید به‌شدت در حال تحول است. در ایران تحولات صنعت خودرو مثل دیگر صنایع وابسته به درآمد نفتی و تصمیمات دولت بوده است. بعد از انقلاب اسلامی با تصویب «قانون خودرو» ۱۳۷۱/۱۰/۲۹ تصمیمات مؤثری در افزایش تولید داخلی این صنعت اتخاذ شد، ولی به‌دلیل عدم شناخت عمیق از وضعیت این صنعت در جهان و عدم توجه به آینده‌پژوهی و آینده‌نگری و ضعف مدیریت کلان این صنعت، دولت و مجلس نتوانستند استراتژی معین و هدفمندی برای تعقیب و تحقق «پروژه‌های مشترک خودروسازی» تدوین و ترسیم کنند. در پی اجرای مفرط و تنگ‌نظرانه «قانون خودرو» گروهی از کارآفرینان در صنعت قطعه‌سازی ظهور کردند که در محیط اقتصادی و فرایند معیوب گسترش کسب‌وکارها در ایران با مشکلات متعددی مواجه شدند و اکثر آنها که باقی‌مانده‌اند، در آستانه ورشکستگی و نابودی کامل هستند. مدیران مؤثر در سیاست‌گذاری صنعت خودرو تاکنون عمدتاً کم‌سواد و ناآشنا با عمق راهبردی و آینده‌نگری این صنعت بوده‌اند که ملاک عمده انتخاب آنها روابط، وابستگی و اطاعت محض بوده که یک تحلیل محتوای ساده از گزارش‌ها و برخی اظهارات آنها این واقعیت را مشخص می‌کند.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت
بحران آب می‌تواند فرصت هم باشد

بود. بنابراین در این زمان با تکیه بر سیاست‌گذاری گفت‌وگومحور می‌توان بین دولت و مردم و بین اقوام مختلف یک پروژه مشترک تعریف کرد که فهم مشترک، همدلی و مدارا را گسترش دهد.
 ۳- همبستگی ملی: مناسبات آبی کشورهای آسیای میانه، به‌ویژه افغانستان، عراق و ترکیه، برای ایران بسیار مهم است. با توجه به اهمیت مسئله آب، اتحاد و انسجام داخلی و افزایش همبستگی ملی در مسئله آب می‌تواند شکل بگیرد که باری دهنده کبان و منافع ملی کشور نیز هست.
 ۴- تصحیح فرایند اجرا: خروج از رویه‌های شکست‌خورده و چارچوب بوروکراسی فعلی و تجربه یک سیاست شهروندمدار در رابطه با آب می‌تواند به دیگر حوزه‌ها نیز تسری یابد؛ بنابراین در تاریخ سیاست‌گذاری کشور، آغازی برای رفع و اصلاح بوروکراسی فعلی خواهد شد. در حال حاضر نظام حکمرانی در کشور با مشکلاتی مانند نحوه تصمیم‌سازی، سلسله‌مراتب اقتدار و مسئولیت، هماهنگی برای رسیدن به اهداف و پایبندی به نقشه راه و هدف تعیین‌شده روبه‌رو است.
 ۵- امکان تجربه برد-برد برای همه استان‌ها؛ حل مشکلات آبی استان‌های کشور، بخصوص خوزستان و اصفهان، به تنهایی امکان‌پذیر نیست. نمی‌توان بدون در نظر گرفتن دیگر استان‌ها، مشکل آب در یک استان کشور را حل کرد. وقت آن رسیده که اقوام و مذاهب گوناگون همگی از هویت و درون‌مایه ایرانی خود پشیمانی کنند. تجربه اینکه مسئله‌ای به‌طریق حل شود که همگان برنده باشند و قومی، منطقه‌ای یا استانی احساس تبعیض و محرومیت نسبی نکنند، می‌تواند در موضوع آب محقق شود. در همین چارچوب، باید گفت موضع معاون اول رئیس‌جمهور در قبال تجمع اصفهان که از تقلیل مسئله به یک منطقه خودداری و تاکید کرده بود باید برای مسئله آب در چهار استان بحرانی تدبیر شود، رویکردی صحیح است که می‌تواند در صورت تداوم و بسط گفت‌وگو در این محور، اعتمادآفرین باشد. جمع‌بندی اینکه همان‌قدر که «ایران منتظر آب است»، مسئله آب نیز منتظر تدبیر است». باور دارم اگر رویکرد ساخت سیاست‌گذاری به مسئله آب عالمانه، شهروندمدار و شهودمحور باشد و از افتادن در دام خطاهای تکراری و اعتماد به «بوروکراسی ناتوان در حل مسئله» اجتناب شود، مسیر مواجهه با مسئله آب می‌تواند به فرصتی برای ارتقای اعتماد و امید اجتماعی و گسترش توانمندی در تصمیم‌گیری برای مواجهه‌شدن با مسائل بدخیم تبدیل شود.
 * پژوهشگر سیاست‌گذاری عمومی

روزبه کردونی*

سرمقاله

مثل همیشه، خلق پول بیشتر

حمزه نوری • جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

محیط زیست، مفهومی فراموش‌شده در همه دولت‌ها بوده که به‌کلی از مفصل‌بندی گفت‌وگوهای حاکم بر دولت‌ها حذف شده است. در دولت بعد از جنگ تحمیلی، محیط زیست نه‌تنها فاقد اهمیت بود، بلکه حتی در برخی مواقع مانع از رشد اقتصادی تلقی می‌شد. در دولت‌هایی که دغدغه توزیع منابع و پول داشتند نیز محیط زیست اهمیت چندانی نداشت که منابع جهت پاسداشت آن به کار بسته شوند؛ چراکه لازم است منابع در میان مردم توزیع شود. غفلت از محیط زیست نه به دلیل بی‌اهمیتی آن در توسعه، بلکه به خاطر این است که با استراتژی و راهبردهای دولت‌ها همخوان نبوده و در حقیقت محیط زیست نقشی در هژمون‌شدن و مشروعیت‌یافتن آنها نداشته است. بنابراین حقیقت توسعه در توجه به محیط زیست نبوده، بلکه به کنار گذاشتن آن است. از این‌رو، دال محیط زیست هیچ‌وقت در جامعه ایران هژمونیک نشده و جزء دال‌های اصلی هیچ‌کدام از گفت‌وگوها نبوده است و این ریشه در این واقعیت دارد که ما اساساً جامعه‌ای اگر نگوییم ضد محیط زیست، بلکه بی‌توجه به محیط زیست بوده‌ایم. گفت‌وگوهای توسعه‌ای بعد از انقلاب هیچ‌گاه به‌ظاهر اعتراف به ضد محیط زیست بودن خود نکرده‌اند و هیچ‌وقت هم وادار به این کار نشده‌اند؛ گویی صداهایی از دیرباز در تاریخ کشور ما این را تکرار کرده‌اند که باید برای قدرت‌گرفتن و ماندن در قدرت، به فکر معیشت مردم باشی. لازم نیست طبیعت را به حرف بیاوری و حامی آن باشی؛ چراکه به درد منقادسازی انسان نمی‌خورد. جاده، پل و سد مهم است؛ زیرا به رشد اقتصادی کمک می‌کند. یا کمک به فرودستان برای بهره‌مندی آنها مهم است، مهم نیست که درختی قطع یا محیط زندگی سایر حیوانات تخریب شود. گویی همه چیز باید در خدمت انسان باشد. فرقی نمی‌کند؛ چه موقعی که سازمانی به نام محیط زیست وجود نداشت و چه زمانی که شکل گرفت. گویی راه‌حلی جز افزایش نقدینگی و استقرار از بانک مرکزی برای دولت‌مردان ایرانی وجود ندارد. به نظر می‌رسد راه‌حل دولت برای اعتراض‌های اصفهان به کم‌آبی نیز اختصاص چند هزار میلیارد تومان به کشاورزان باشد. همه دولت‌ها با اختصاص بودجه با استقراض از بانک مرکزی، خواسته‌اند با مسائل و چالش‌ها مقابله کنند؛ به‌طوری‌که پول نونداوری همه مسائل انباشته‌شده است. حتی نماینده مجلس نیز از اعطای وام به کسانی که از نوسانات بورس ضرر کرده‌اند، سخن می‌گوید. وزیر نیرو هم پیشنهاد پرداخت پول به کشاورزان اصفهانی را مطرح کرده است؛ درحالی‌که از سوی دیگر معاون رئیس‌جمهور از کسری بودجه زیاد سخن می‌گوید و تصمیم دولت برای کاهش کسری بودجه و جلوگیری از خلق پول را قطعی می‌داند. یکی از مهم‌ترین وظایف رئیس‌جمهور محترم، هماهنگ‌کردن این آرکستر ناهماهنگ است که یک عضو بلندپایه هیئت دولت جلوگیری از خلق پول را سیاست اصلی می‌داند و عضو دیگر هیئت دولت از اعطای میلیاردها تومان پول در شرایط کسری بودجه سخن به میان می‌آورد. در دولت‌های قبلی نیز اعضای هیئت دولت سیاست و سخن واحدی نداشتند. اما چرا پول‌پاشی راه‌حل نادرستی برای مسئله کم‌آبی اصفهان و سایر شهرها و استان‌هاست؟ نخست اینکه همه گروه‌های اجتماعی حق دارند مطالبات خود را بیان کنند، اما مطالبات یک گروه نباید به زیان گروه‌های دیگر برآورده شود.

ادامه در صفحه ۲

خورشید همیشه از شرق طلوع می‌کند
شبکه شرق، باشما
 @sharghDaily1 | @sharghDaily | sharghonline.com